

Leve je potentieel

Toe Bishwat, Nieuwjaarsfeest van de bomen

De Torah vergelijkt een mens met een boom. Ontdek en vier tijdens het verjaardagsfeest voor de bomen jouw onzichtbare wortels en jouw potentie om vrucht te dragen.

De Mishnah vertelt ons dat er vier Joodse Nieuwjaren zijn, verspreid over het jaar. Eén van die vier is Toe Bishwat.

‘Toe’ betekent 15 en Bishwat betekent ‘in de maand Shewat’. Op de vijftiende van de maand Shewat wordt dit feest gevierd en zo heet het ook: 15 Shewat.

Toe Bishwat is een uitzonderlijk feest. Alle andere feesten in de Joodse kalender zijn met een bepaalde gebeurtenis in de geschiedenis verbonden. Met Pesach vieren wij de uittocht uit Egypte. Met Shawoe’ot is het ontvangen van de Torah aan de beurt en met Soekot herdenken wij het wonen in hutten in de woestijn. Op Poerim herdenken wij onze overwinning over Haman en zijn slechte bedoelingen en met Chanoeka werd de onderdrukking van Antiochus beëindigd.

Uniek feest: verjaardag van de bomen

Toe Bishwat is uniek omdat het niet aan een gebeurtenis verbonden is maar een datum in de kalender is, namelijk 15 Shewat. Het is de verjaardag van de bomen, de grensdatum waarop de jaren van een boom geteld worden zodat wij weten bij welk jaar de vruchten horen. Dit was noodzakelijk i.v.m. het belastingstelsel dat in de tijd van de Tempel gebruikt werd en dat in de Torah omschreven wordt.

Elke fruitteler of privépersoon die één of meer vruchtenbomen bezat moest van de oogst van elk jaar een bepaald percentage aan belasting weggeven. Bij het uitrekenen van dat percentage mocht men de oogst van het ene jaar niet met een ander jaar vermengen. Voor vruchten die aan een boom groeien was het begin en het einde van elk jaar Toe Bishwat en voor alle andere gewassen was het 1 Tishrie.

Toe Bishwat wordt nergens in de Torah als feestdag genoemd. Toch wordt het elk jaar gevierd door vruchten te eten, in het bijzonder die vruchten waarmee Israël in de Torah geprezen wordt: druiven, vijgen, granaatappels, olijven en dadels. Sommige mensen hebben de gewoonte om allerlei liederen te zingen en bepaalde gebeden uit te spreken o.a. de wens dat men graag voor het komende Soekotfeest een mooie *etrog* zou mogen vinden.

Winters geheim

Wat vreemd dat dit feest in het noordelijk halfrond, waar Israël zich in bevindt, midden in de winter valt. Waarom vieren we het niet in juli of augustus wanneer de bomen op z'n mooist zijn en vruchten dragen? Hoe kunnen we Toe Bishwat vieren en vruchten eten terwijl de bomen kaal zijn en misschien zelfs wel met sneeuw bedekt zijn?

Behalve de stam en de takken blijft er in hartje winter niet veel van de boom over. Waarom fruit eten die een boom op dat moment niet produceren kan? Het is buiten ijskoud, de wind blaast en de bomen lijken dood. Wat heeft dit te betekenen? Waarom huldigen we niet de bomen als ze bedekt zijn met bloesem, bladeren of nog beter met vruchten?

De Talmoed helpt ons verder en het is met name Rabbi Elazar (Rosh Hashana 14-1) die ons uitlegt dat tegen de tijd dat het in Israël Toe Bishwat is, de meeste regen van dat seizoen al gevallen is. De aarde is dan volledig doordrenkt met water en het nieuwe sap begint dan al in de bomen te stijgen. De nieuwe levenskracht van de bomen wordt vanaf die datum geactiveerd en zonder dat iemand er iets van merkt wordt het nieuwe leven aangewakkerd.

Toe Bishwat is het keerpunt voor elke boom, de overgang van herfst en winter naar lente en zomer. Een dag om te vieren: de verjaardag van de bomen. Mazal tov!

Aan de oppervlakte lijken de bomen levenloos, kaal, droog, hard en koud. Geen teken van leven of groei. Maar toch is er ergens, uit het zicht, heel veel aan de hand. Het potentieel van de boom is opnieuw geschapen. Alles wordt nu in werking gesteld om de meest prachtige boom te laten voortgroeien en straks vol te laten zijn met bloesem, bladeren en uiteindelijk met heerlijke, sappige vruchten. Ergens in het geheim gebeurt er van alles.

Als een boom

Hierin ligt een ongelooflijke diepe les voor ons:

In Dewariem 20-10 staat „הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה“ „... een mens is een boom van het veld...“. De Torah vergelijkt een mens met een boom. Zoals een boom bestaat uit wortels, een stam en vruchten, zo heeft een mens zijn kinderjaren (de wortels), zijn volwassen jaren (de stam) en de tijd dat hij zijn vruchten afwerpt wanneer hij kinderen krijgt, werk verricht of hulp aanbiedt waar anderen van kunnen profiteren.

Een mens heeft ook een onbewust deel (de onzichtbare wortels), een bewust deel (de zichtbare stam) en uiteindelijk de impact en innovaties die hij teweegbrengt en waar anderen de vruchten van kunnen plukken.

Zo ook heeft hij zijn geloof dat onzichtbaar is voor iedereen, gelijk de wortels. Daarna komen zijn spirituele prestaties, Torah leren en mitswot uitvoeren die openbaar zijn vergelijkbaar met de stam van de boom. Uiteindelijk volgt de spirituele invloed die hij op anderen heeft, de inspiratie en bemoediging die hij bij zijn medemens teweegbrengt, zoals de vruchten die de boom schenkt aan de wereld om hem heen.

Verborgen potentieel

Van Toe Bishwat kunnen we leren dat er ook bij een mens het potentieel verborgen ligt, zoals het zaadje in de pit. De pit is keihard. Zelfs met een hamer krijg je die niet kapot. Maar op één of andere manier gaat diezelfde pit wel open in de aarde, waardoor het zaadje eruit kan komen.

Aarde vertegenwoordigt bescheidenheid. Aan het einde van het staande gebed zeggen wij dagelijks:

אנפשי כעפר לכל תהיה 'Laat mijn ziel ten aanzien van ieder ander als **aarde** zijn'.

De aarde is vies en modderig en voelt zich laag en nederig. Het is juist die aarde, die nederigheid, die de pit doet openen. Wanneer een mens zich bescheiden opstelt t.a.v. zijn medemens, hem ruimte geeft en hem onvoorwaardelijk eert, op dat moment gaat het pitje open en kan de groei van de boom beginnen. M.a.w. je ontwikkeling en groei begint in de aarde, in bescheidenheid. Je zult jezelf pas kunnen ontwikkelen mits je onvoorwaardelijk respect voor je medemens hebt, te beginnen met diegenen die het dichtst bij je staan. Men denkt soms veel te kunnen bereiken met een hamer, geschreeuw, overheersing en gedoe. Maar het is enkel de aarde, de nederigheid, de ruimte creëren voor een ander, die uiteindelijk de boom zijn nieuwe kracht geeft.

Misschien komt het woord **aardig** daar vandaan.

Nieuw leven

Maar het is buiten koud en de bomen zijn kaal en dood!!! Nee, integendeel, nieuw leven zit juist nu, achter de schermen, te bloeien en dit is wat wij vieren. Zo ook staan wij stil bij ons potentieel. Beoordeel noch jezelf noch een ander omdat er van de verandering en groei nog niets te zien is. Het potentieel is reeds aan het werk. Er wordt binnen in de boom vergaderd, gewerkt en gereorganiseerd.

De grootste successen worden nu in werking gesteld. Er gaat veel tijd overheen maar het doel is duidelijk: vruchten afwerpen en een positieve invloed hebben op de mensen om je heen. Albert Einstein en Louis Pasteur waren allebei hopeloze leerlingen. Beethoven kon geen viool spelen en zijn composities werden bekritiseerd. Hoeveel

potentieel lag er wel in deze reuzen? Maar niemand had het door. Hun enorme inventieve energie was verborgen, ondergronds.

En wij kunnen van de bomen leren dat het potentiële in de mens gevierd dient te worden. Ooit zullen de vruchten komen. In het leven gaat het niet alleen maar om het doel. Ook de weg ernaar toe wordt gevierd.

Geruststellend

Dit is een uiterst geruststellend bericht, frisse lucht in een benauwde omgeving. Iedereen kan te maken hebben met ziektes, uitdagingen, financiële zorgen of problemen in je relaties. In deze duisternis, modder en moeilijkheden zit potentieel voor verandering, voor groei en voor een nieuwe realiteit.

Voordat het nieuwe seizoen kan beginnen, voordat er een verandering plaats kan vinden is er een fase van ontbinding van de oude realiteit, je oude situatie. Vervolgens begint de ontwikkeling van nieuwe frisse mogelijkheden doordrenkt met een nieuwe levenskracht die aan het werk gaat. Het is nog niet zichtbaar maar het gaat de goede richting uit.

Toe Bishwat leert ons niet te wachten op resultaat en vruchten, maar om het moment van keerpunt en ontluiking naar nieuwe groei te koesteren. Verlies je enthousiasme en passie niet terwijl je zo goed bezig bent.

Het leven kan soms hard zijn. Een mens kan helemaal uit elkaar vallen door de meest nare dingen die hij mee moet maken. Trauma's en andere rottigheid bestaan. Hij valt daardoor uit elkaar, maar juist op dat moment, wanneer de oude sap en levenskracht hun werk niet meer doen gaat er ondergronds een nieuw bewustzijn aan het werk. Een nieuwe realiteit komt tevoorschijn. Langzaam maar zeker wordt de boom van binnenuit met een nieuwe levenskracht gevoed. Het oude, verrotte leven en zaadje maken plaats voor een nieuwe ontwikkeling en groei. Wees hiervan bewust en blijf geïnspireerd. De moeite die je nu doet om bijvoorbeeld je oude, verrotte relaties nieuw leven in te blazen geeft al reden om te vieren. Het resultaat zal pas later zichtbaar zijn.

Een boom die niet meer groeit is dood. Een mens die in oude patronen vastzit is losgekoppeld van zijn potentieel. 'Aan het werk' vertellen de bomen ons. Ontbind het oude en recreër jezelf. En begin gelijk al te vieren net zoals Toe Bishwat een feest van potentieel is dat z'n vruchten nog in de toekomst zal moeten afwerpen.

Happy Toe Bishwat!

Bracha Heintz

*Gebaseerd op een les van Rav YY Jacobson
Met dank aan Rianne en Devorah voor hun opmaak en correcties.*